

Počítačová lexikografie Mikrostruktura

Adam Rambousek

Mikrostruktura

- struktura jednoho záznamu ve slovníku
- kontrola pomocí softwaru

pudácký adj. *k pudák.* Nejlepší pudáčtí ženiši začali si jí [Anýžky] všímat. Hol.

pudák, -a m. *přezdívka příslušníka nářečí na Vodňansku, kde se vyslovuje „pudu“ m. „půjdu“.* Půjdáci škádlivali je [lidi z Vodňanska], pokřikující: „Pudu na půdu? Nepudu na půdu“ a říkali jim podobně „Pudáci“. Hol.

půdař, -e m. *zloděj, který vykrádá půdy.* Máme na mysli půdaře, to jest zloděje, kteří dělají vejšky, jak se tomu říká v odborné hantýrce. Přit. Křiklavý případ půdaře Stavi-nožky volá do nebe. Rozhlas.

půdařský adj. *k půdař.* Přichází také Pírko, šéf proslulé půdařské rodiny. Vach.

půdařství, -í n. *zlodějství, krádež na půdách.* K půdařství patří mnoho lstivosti. Přit.

pudding (vysl. -dy-), -u m. *kuch. lehký výživný pokrm, jehož základem je mouka a vejce.* Ovocný, čokoládový, kynutý pudding.

bùcuò 不错 s.v. ① correct; right *yīdiǎnr* ~ perfectly correct ② yes ③ <coll.> not bad; pretty good

bù cuò yǎn 不错眼 v.p. <coll.> stare fixedly with no eye movement

bǔdǎ 捕打 v. catch and kill

bùdá 布达[-達] v. <wr.> notify

bùdà* 不大 ADV. ① not very/too ② not often

bù dǎ bù chéngqì 不打不成器 F.E. Spare the rod and spoil the child.

bù dǎ bù xiāngshí 不打不相识[-識] F.E. From an exchange of blows, friendship grows.

bùdàbùxiǎo 不大不小 F.E. just the right size

bùdǎder 不打得儿 ADV. <coll.> without pause; immediately afterward

bù dāgā 不搭界 v.p. <topo.> have no relation; have nothing to do with

Orientace v hesle

- usnadnění orientace pro čtenáře
- identifikace: lemma, homonymie
 - co když to nejde? (např. znakový jazyk)

[ɔ̃ ɔ̃ ɔ̃] [ɔ̃ ɔ̃ ɔ̃] [ɔ̃ ɔ̃ ɔ̃] [ɔ̃ ɔ̃ ɔ̃] [ɔ̃ ɔ̃ ɔ̃] [ɔ̃ ɔ̃ ɔ̃] [ɔ̃ ɔ̃ ɔ̃] [ɔ̃ ɔ̃ ɔ̃] [ɔ̃ ɔ̃ ɔ̃] [ɔ̃ ɔ̃ ɔ̃]

- sekce, oddělovače
- "menu"

cor-ner¹ /ˈkɔːnər/ noun [C] ★★★

1 where two sides meet	5 difficult situation
2 turn/meeting of roads	6 in boxing/wrestling
3 end of mouth/eye	7 in soccer, etc.
4 small (quiet) area	+ PHRASES

1 the part of something square or RECTANGULAR where two edges meet: *Watch the baby, that table has sharp corners.* **+ at/in the corner** *The date is displayed in the corner of the screen.* **+ I had to park in the far corner of the parking lot.** **+ right-hand/left-hand corner** *That's me, in the bottom right-hand corner of the picture.* **1a.** a place where two sides or walls meet, usually inside a room or a box: **+ of** *The box was tucked away in a dark corner of the room.* **+ in the corner** *She sat in the corner reading.*
2 a sharp turn in a road, where you cannot see what is coming: *Slow down for the corner.* **2a.** a place where two roads or paths meet: **on/at the corner** *I get my newspaper from the store on the corner.* **+ turn the corner** (=go around it) *As she turned the corner onto Bank Street, she saw us.* **+ street corner** *people begging on street corners*
3 the end of your mouth or eye: **+ of** *A tear trickled from the corner of her eye.*

Lemma

- lemma a přidružené informace
- homonymie
- výslovnost
 - pro znalé IPA, v češtině přepis jazz (vysl. džez) /d æz/
 - nahrávka (Text to Speech)
 - přízvuk поміощник
- varianty
 - např. jiný zápis džez, jazz

Lemma

- morfologie
 - neobvyklé tvary, gramatika Olymp, u m. (6. j. u)
 - často můžeme doplnit (polo)automaticky (Příručka)
- frekvence
 - podle korpusu
- dělení slova
 - un·cle

Významy

- číslo, oddělení
- definice
 - operator
1. [often with modifier] a person who operates equipment or a machine: a radio operator.
 - 1. An operator is a person who connects telephone calls at a telephone exchange or in a place such as an office or hotel.
 - 1. pracovník obsluhující počítačí stroje: programátor a o. u samočinného počítače

Významy

- vysvětlivka (neformální doplnění definice)
 - The sun affects all living things (=people, animals, and plants).
 - a living language (=one that people still use)
- poznámka k použití
 - Though is used with the same meaning as although, and is more common in spoken English.
 - know 35 spoken Heaven/God/who/goodness knows!
 - a) used to say that you do not know the answer to a question:
'Where do you think he's disappeared to this time?' 'God knows!'

Významy

- příklady
 - vymyšlené (kvalita?) nebo z korpusu (kvalita?)
 - přechovává partyzány u své babičky ve sklepě
 - babička schovala Jeníka před rozzuřeným otcem
 - cizí caparti cucali citronovou cukrovou vatu
- slovní spojení
- odkazy
 - podobná, synonyma, antonyma, hyperonyma...
- (překlad)

COLLEGE/UNIVERSITY

 6 [COUNTABLE, UNCOUNTABLE] (NORTH AMERICAN ENGLISH, INFORMAL) a college or university;

■ famous schools like Yale and Harvard

■ Where did you go to school?

▶ see also **GRADUATE SCHOOL**

OF FISH

9 [COUNTABLE] a large number of fish or other sea animals, swimming together

■ a school of dolphins

▶ compare **SHOAL**

Heslo

- etymologie
 - atlas II, u m. (6. j. u, e) (z řec. podle jm. obra Atlanta) 1. anat. první obratel krční
 - Origin:
Old English helpan (verb), help (noun), of Germanic origin; related to Dutch helpen and German helfen
- ilustrace

Příznaky

- obor
- oblast
- styl (odborný, knižní, básnický...)
- užití (hovorové, slang, urážlivé...)
- čas
- četnost

Příznaky

- které a jak často používat?
 - jednotné značení (software)
 - pro počítačové zpracování vhodné označovat vše
- platnost příznaku (heslo, význam, překlady)
 - určuje umístění
- více příznaků
 - (old fashioned, British English, informal)
 - (formal or humorous)

Rozdělení

- hlavní rozdělení informací
 - gramaticky podle slovních druhů
 - významově podle hlavních významů
 - někdy slovní druhy jako homonyma

haunt ► **verb** [with obj.] (of a ghost) manifest itself at (a place) regularly: *a grey lady who haunts the chapel.*

■ (of a person or animal) frequent (a place): *he haunts street markets.*

■ be persistently and disturbingly present in (the mind): *the sight haunted me for years.*

■ (of something unpleasant) continue to affect or cause problems for: *cities haunted by the shadow of cholera.*

► **noun** a place frequented by a specified person: *the bar was a favourite haunt of artists of the time. [...]*

ODE-2 (2003) entry

haunt ► (of a ghost) **verb** [with obj.] manifest itself at (a place) regularly: *a grey lady who haunts the chapel.*

► (of a person or animal) **verb** [with obj.] frequent (a place): *he haunts street markets.* ■ **noun** a place frequented by a specified person: *the bar was a favourite haunt of artists of the time.*

► be persistently and disturbingly present in (the mind) **verb** [with obj.]: *the sight haunted me for years.*

► (of something unpleasant) **verb** [with obj.]: continue to affect or cause problems for: *cities haunted by the shadow of cholera. [...]*

ODE-2 (2003) entry re-ordered

Rozdělení

- úrovně významů
 - jedna úroveň
 - zanořené úrovně
 - jen odborníci si všimnou rozdílu

necessary (...) *adj* **1** needed to achieve a certain desired effect or result; required. **2** resulting from necessity; inevitable; *the necessary consequences of your action.* **3** Logic. **3a** (of a statement, formula, etc.) true under all interpretations or in all possible circumstances. **3b** (of a proposition) determined to be true by its meaning, so that its denial would be self-contradictory. **3c** (of a property) essential, so that without it its subject would not be the entity it is. **3d** (of an inference) always yielding a true conclusion when its premises are true; **3e** (of a condition) entailed by the truth of some statement or the obtaining of some state of affairs. ♦ Compare **sufficient** (sense 2). **4** Philosophy. (in a nonlogical sense) expressing a law of nature [...]

necessary (...) *adj* **1** needed to achieve a certain desired effect or result; required. **2** resulting from necessity; inevitable; *the necessary consequences of your action.* **3** Logic. (of a statement, formula, etc.) true under all interpretations or in all possible circumstances. **4** Logic. (of a proposition) determined to be true by its meaning, so that its denial would be self-contradictory. **5** Logic. (of a property) essential, so that without it its subject would not be the entity it is. **6** Logic. (of an inference) always yielding a true conclusion when its premises are true; **7** Logic. (of a condition) entailed by the truth of some statement or the obtaining of some state of affairs. ♦ Compare **sufficient** (sense 2). **8** Philosophy. (in a nonlogical sense) expressing a law of nature [...]

Uspořádání

- podle čeho uspořádat významy?
 - historicky
 - frekvence výskytu (dobře označovaný korpus)
 - sémantické pořadí, nejprve "hlavní" význam

zombie /.../ *n.* & *v.* [...] *n.* **1** Orig., a snake-deity in voodoo cults of or deriving from W. Africa and Haiti. Now (esp. in the W. Indies and southern US) a soulless corpse said to have been revived by witchcraft. E19. **2** A dull, apathetic, unresponsive, or unthinkingly acquiescent person. colloq. M20 [...]

New Shorter Oxford Dictionary (1993)

zom|bie /.../ zombies **1** You can describe someone as a **zombie** if their face or behaviour shows no feeling, understanding or interest in what is going on around them. **1** N-COUNT
□ *Without sleep you will become a zombie at work.* **2** In horror stories and some religions, a **zombie** is a dead person who has been brought back to life. **2** N-COUNT

COBUILD-5 (2006)

Uspořádání

icon /.../ (also **ikon**) **noun** a devotional painting of Christ or another holy figure, typically executed on wood and used ceremonially in the Byzantine and other Eastern Churches.

■ a person or thing regarded as a representative symbol or as worthy of veneration: *this iron-jawed icon of American manhood.* ■ **Computing** a symbol or graphic representation on a VDU screen of a program, option, or window. [...]

ODE-2 (2003)

icon /.../ *n* [C] a small sign or picture on a computer screen that is used to start a particular operation: *To open a new file, click on the icon at the top of the screen.*

2 someone famous who is admired by many people and is thought to represent an important idea: *a 60s cultural icon.* **3** also **ikon** a picture or figure of a holy person that is used in worship in the Greek or Russian Orthodox Church.

LDOCE-4 (2003)

Elektronické slovníky

- více informací (CD, DVD, web)
- multimédia
- delší vysvětlující články, odkazy na další zdroje
 - materiály pro učitele, pro studenty
 - přibalený korpus
- vyhledávání
- navigace
- zobrazování údajů podle profilu uživatele (časté operace)